

**Lietuvių kalbos draugijos
Šiaulių skyrius
1989–2024**

Aušrinė Rinkevičienė

LKD Šiaulių skyrius nuo pat įkūrimo pradžios – **1989 m. sausio 16 d.** buvo vienas gausiausių LKD skyrių. Metams bėgant, keitėsi jo sudėtis, pirmininkai, veiklos intensyvumas, bet ir po 35 metų skyriaus, turinčio 50 narių, veikla pastebima ne tik Šiauliuose, bet ir visoje šalyje.

Net 14 skyriaus narių veikla tęsiasi nuo pat jo ištakų – 1989-ųjų:

Petras Alekna

Algirdas Malakauskas

Jūratė Sitonytė

Algirdas Ališauskas

Ligita Mykolaitienė

Teodoras Tamošiūnas

Janina Barauskaitė

Juozas Pabrėža

Stasys Tumėnas

Giedrė Čepaitienė

Juozas Petruševičius

Kazimieras Župerka

Regina Ivoškuvienė

Zenonas Ripinskis

Įprasta, kad didžiąją LKD narių dalį sudaro filologai. Šiaulių skyrius taip pat ne išimtis. Iš 50 narių 32 yra įgiję filologinį išsilavinimą.

Kai kurie šių žmonių savo moksline, pedagogine veikla gerai žinomi visoje Lietuvoje, kiti, nors nerašė mokslo darbų, neleido vadovėlių, bet nuoširdžiai ir kantriai mokė ar moko lietuvių kalbos savo mokinius, studentus, kurdami ar redaguodami tekstus rūpinasi lietuvišku žodžiu.

2024 m. Šiaulių skyriaus nariai filologai

1. Baranauskienė Silvija (valdybos pirmininko pavaduotoja)
2. Barauskaitė Janina (LKD garbės narė)
3. Bikulčius Vytautas
4. Čepaitienė Giedrė
5. Gedrimas Robertas
6. Grinevičienė Irma
7. Gudavičius Aloyzas
8. Gudzinevičiūtė Ona Laima (LKD tarybos pirmininko pavaduotoja)
9. Jurkaitis Justinas
10. Kačiuškienė Genovaitė (LKD tarybos pirmininkė)
11. Kazlauskaitė Rūta
12. Kvašytė Regina
13. Lapkuvienė Cecilija
14. Macienė Jurgita

15. Malakauskas Algirdas (LKD garbės narys, skyriaus valdybos pirmininkas)
16. Malakauskienė Laima
17. Mazaliauskaitė Rasa
18. Mikalonytė Milda
19. Mykolaitienė Ligita
20. Pabrėža Juozas
21. Papaurėlytė-Klovienė Silvija
22. Petkuvienė Birutė
23. Rinkevičienė Aušrinė (valdybos pirmininko pavaduotoja)
24. Savickienė Renalda
25. Streikuvienė Rita
26. Tamoševičienė Raimonda
27. Tamulevičienė Laima
28. Tumėnas Stasys
29. Turovaitė Inga
30. Valentas Skirmantas
31. Vaskelienė Jolanta
32. Župerka Kazimieras (LKD garbės narys)

Nereikėtų stebėtis, kad lituanistai yra aktyviausi Šiaulių skyriaus nariai – juk jų visų tiesioginė veikla susijusi ir su LKD vykdomais darbais.

Tačiau ypatingos pagarbos nusipelno ir tie Šiaulių skyriaus nariai, kurių veikla nėra tiesiogiai susijusi su kalbos mokymu, kūrimu, priežiūra, bet jų meilė gimtajai kalbai, nerimas dėl lietuvių kalbos likimo skatino rūpintis ja net ir esant nepalankioms aplinkybėms, ieškoti būdų ir galimybių skleisti žinią apie gimtosios kalbos svarbą tautos savasčiai išlaikyti, būtinybę tvirtinti jos pamatus ir ją saugoti nuo svetimų kalbų įtakos, nuo savų tautiečių rodomos nepagarbos ar tiesiog abejingumo...

2024 m. LKD Šiaulių skyriaus nariai nefilologai

1. Alekna Petras, matematikas
2. Ališauskas Algirdas, specialusis pedagogas
3. Alūzas Rytis, kūno kultūros specialistas
4. Drupienė Inga, klinikinė psichologė
5. Ivoškuvienė Regina, specialioji pedagogė
6. Jasaitis Jonas, vadybos specialistas
7. Jurgaitis Donatas, matematikas
8. Kačiuška Algimantas, psichologas
9. Petruševičius Juozas, specialusis pedagogas, anglistas
10. Rafael Ieva, informatikos, matematikos specialistė
11. Ripinskis Zenonas, pedagogas
12. Sitonytė Jūratė, chemikė
13. Tamošiūnas Teodoras, viešojo administravimo specialistas
14. Tričys Vaclovas, chemikas technologas
15. Tupikė Aušra, pradinio ugdymo mokytoja
16. Vingras Vaclovas, inžinierius
17. Zalogienė Reda, matematikos, informatikos specialistė
18. Želvienė Janina, raštinės vedėja

Svarstant, kuriuos Šiaulių skyriaus narius šį kartą pristatyti, apsispręsta pirmiausia paminėti tuos, kurie kūrė Šiaulių skyrių, vadovavo jam, buvo prie pat jo ištakų, kuriems suteiktas LKD garbės nario vardas, taip pat tuos, kurie labiausiai prisidėjo prie 1988 m. rugsėjo 30 d. – spalio 1 d. Šiauliuose vykusių kalbos renginių inicijavimo ir organizavimo.

Neabejojama, kad tiek mokslinė-praktinė konferencija, tiek pirmoji Lietuvoje teatralizuota Kalbos šventė, sukvietusi tūkstančius žiūrovų, paskatino valstybinės kalbos statuso lietuvių kalbai gražinimą.

Šio lietuvių kalbai nepaprastai svarbaus įvykio 35-ąsias metines minėjome 2023-ųjų rudenį.

JUOZAS PABRĖŽA

Lietuvių kalbininkas, humanitarinių mokslų daktaras,
politikos ir visuomenės veikėjas

LKD Šiaulių skyriaus vienas iš įkūrėjų ir pirmasis valdybos pirmininkas (1989), vėliau – narys.

Buvo išrinktas LKD tarybos nariu.

Gimė 1955 m. rugsėjo 30 d. Skuode.

1973 m. baigė Skuodo vid. mokyklą. 1978 m. baigė lietuvių filologiją Vilniaus universitete. 1984 m. apgynė humanitarinių mokslų daktaro disertaciją.

1978–2020 m. dirbo Šiaulių pedagoginio instituto (1997–2020 m. Šiaulių universitetas) dėstytoju, vyr. mokslo darbuotoju, Filologijos fakulteto prodekanu, Dailės fakulteto dekanu, studijų prorektoriumi, vykdomuoju direktoriumi.

Mokslinių knygų autorius, paskelbęs per 50 mokslinių straipsnių. Reikšmingiausias darbas – mokslo monografija „Žemaičių kalba ir rašyba“.

Vienas iš žemaitiškosios leidybos pradininkų, žemaičių kalbos ir rašybos normintojas, žemaičių kultūros tyrinėtojas, ekspedicijų po Žemaitiją dalyvis, įrodęs, kad egzistuoja žemaičių kalba, ir pasiekęs, kad žemaičių kalba tarptautiniame ISO registre būtų įregistruota kaip savarankiška gyva kalba.

Šiaulių žemaičių kultūros draugijos „Saulaukis“ narys, vienas iš tos draugijos įkūrėjų ir pirmasis jos pirmininkas.

Žemaičių kultūros draugijos prezidiumo narys, pirmininko pavaduotojas.

Žemaičių regioninės kultūros globos tarybos narys, pirmininko pavaduotojas.

Nuo 1987 m. per televiziją ir tiesiogiai vedė kitakalbiams gyventojams lietuvių kalbos kursus.

Dalyvavo 1988 m. Šiauliuose vykusiuose kalbos renginiuose, kartu su prof. dr. Giedre Čepaitiene Studentų svetainėje vedė Tarmių vakaronę.

LKD renginių dalyvis, organizatorius, pranešimų, straipsnių aktualiais lietuvių kalbos klausimais autorius.

1993–2004 m. – Valstybinės lietuvių kalbos mokėjimo kvalifikavimo komisijos Šiaulių skyriaus pirmininkas.

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos penkių kadencijų (1995–1997 m. ir nuo 2007 m. iki dabar) narys.

Nuo 2022 m. – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narys.

Šiaulių LIONS klubo narys, pirmasis klubo prezidentas.

Apdovanotas

„Žemaičių šlovės žvaigžde“ (2015 m.),

LR Seimo atminimo ženklą „Už nuopelnus Žemaitijai“ (2019 m.),

LR Seimo Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medaliu „Tarnaukite Lietuvai“ (2022 m.),

LR Ministro Pirmininko padėkos raštu,

LKD valdybos padėka.

Janina Barauskaitė

Lietuvių kalbininkė, pedagogė, humanitarinių mokslų daktarė

LKD Šiaulių skyriaus narė nuo 1989 m.

2008 m. LKD VIII suvažiavime Šiauliuose išrinkta LKD garbės narė.

Gimė 1937 m. sausio 10 d. Šaukėnuose, Kelmės r.

1956–1961 m. studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Šiaulių pedagoginiame institute, 1963–1966 m. – Lietuvių kalbos ir literatūros instituto aspirantūroje.

Nuo 1966 m. Šiaulių pedagoginio instituto (1997–2020 m. Šiaulių universitetas) dėstytoja.

1971 m. apgynė daktaro disertaciją tema „Dabartinės lietuvių kalbos daiktavardžio stilistika“.

Jos mokslinio domėjimosi sritis – frazeologija, leksikologija, lietuvių kalbos stilistika. Taip pat dėstė rašybą, skyrybą.

Viena pirmųjų Šiaulių miesto savivaldybės kalbininkių.

Moksliniuose leidiniuose, periodikoje paskelbė kelias dešimtis straipsnių apie viešosios kalbos klaidas, kalbos aktualijas.

Parengė daugelį diktantų tekstų Šiaulių skyriaus organizuotiems diktantų konkursams, skirtiems Motinos dienai. 20 jos atrinktų tekstų paskelbta „Kalbos aktualijų“ IX nr.

Mokslininkė, eruditė, intelektualė.

GIEDRĖ KUDIRKAITĖ-ČEPAITIENĖ

Lietuvių kalbininkė, pedagogė, humanitarinių mokslų daktarė, profesorė, politikos ir visuomenės veikėja

Aktyvi LKD Šiaulių skyriaus narė nuo 1989 m.

Gimė g. 1953 m. rugsėjo 8 d. Pliorišiuose, Šakių r.

1970 m. baigė Naumiesčio Vinco Kudirkos vid. mokyklą, 1976–1981 m. – Lietuvių kalbos ir literatūros instituto aspirantūrą.

1981–2020 m. dirbo Šiaulių pedagoginio instituto (1997–2020 m. Šiaulių universitetas) dėstytoja, nuo 2003 m. profesorė.

1990–1993 m. ėjo Šiaulių miesto savivaldybės Švietimo skyriaus vedėjo pareigas.

Tyrimų sritis – lietuvių kalbos morfologijos istorija, didaktika, kalbos etiketas.

Parašė knygas: „Kalbos etiketas ir mokykla“, „Pokalbių telefonu etiketas“, „Lietuvių kalbos etiketas: semantika ir pragmatika“, parengė vadovėlių studentams, mokiniams, mokomųjų leidinių, „Zanavykų šnektos žodyną“ (3 tomai), paskelbė per 50 mokslo straipsnių kalbos etiketo ir kitais klausimais.

Sudarė P. Dielininkaičio raštus „Mokyklos laisvė ir valstybė“ (2000), knygas: „Atsiminimai apie Joną Jablonskį“ (su Lione Lapinskiene, 2011), „Kudirkos Naumiestis: praeitis ir dabartis“ (su Romu Treideriu, 2015).

Parašė autobiografinę apysaką „Kornelija“ (2003), istoriografinę knygą „Zanavykija zanavykų lūpomis“ (2022).

Aktyvi LKD renginių dalyvė, daugybės pranešimų, straipsnių apie lietuvių kalbą autorė.

1990–2010 m. Giedrės Čepaitienės iniciatyva surengtos 5 respublikinės mokslinės konferencijos „Jono Jablonskio diena Šiauliuose“.

2010 m. Chaimo Frenkelio rūmuose surengtas meninis edukacinis vakaras, skirtas Jono Jablonskio 150-osioms gimimo metinėms, ir paroda „XX amžiaus Šiauliai ir Jonas Jablonskis“.

Buvo Šiaulių skyriaus kartu su Šiaulių miesto savivaldybe organizuojamų konkursų, viktorinų komisijos pirmininkė arba narė.

2010 m. Šakių rajono savivaldybės taryba pritarė sprendimui Jono Jablonskio premiją skirti kraštietei Giedrei Čepaitienei už gimtosios kalbos ir zanavykų šnektos saugojimą bei puoselėjimą, aktyvumą bei paramą organizuojant šią veiklą.

Apdovanota Šiaulių miesto savivaldybės Kultūros skyriaus padėka.

KAZIMIERAS ROMUALDAS ŽUPERKA

Žymus lietuvių kalbininkas stilistas, habilituotas filologijos mokslų daktaras
profesorius emeritas, visuomenės ir kultūros veikėjas

LKD Šiaulių skyriaus narys nuo skyriaus įkūrimo 1989 m. Aktyvus LKD suvažiavimų, kitų renginių dalyvis, kalbėtojas.

Buvo išrinktas LKD tarybos nariu.

2004 m. pirmajam iš šiauliečių suteiktas LKD garbės nario vardas.

Gimė 1937 m. kovo 4 d. Gėlainiuose, Kėdainių r.

1954 m. baigė Dotnuvos vid. mokyklą, 1958 m. – Šiaulių pedagoginį institutą, 1969 m. – Vilniaus universiteto aspirantūrą.

1972 m. suteiktas docento pedagoginis vardas, 1996 m. – humanitarinių mokslų habilituoto daktaro laipsnis, 2000 m. – profesoriaus pedagoginis vardas.

Nuo 1958 m. Šiaulių pedagoginio instituto (ŠPI) Lietuvių kalbos ir literatūros katedros asistentas, vėliau ŠPI Lietuvių kalbos ir literatūros katedros docentas, ŠPI prorektorius mokslo ir mokymo reikalams, Šiaulių universiteto (ŠU) Lietuvių kalbotyros ir komunikacijos katedros vedėjas. ŠU profesorius emeritas.

Lietuvių kalbos mokslo leidinių redaktorius, redakcijų kolegijų narys.

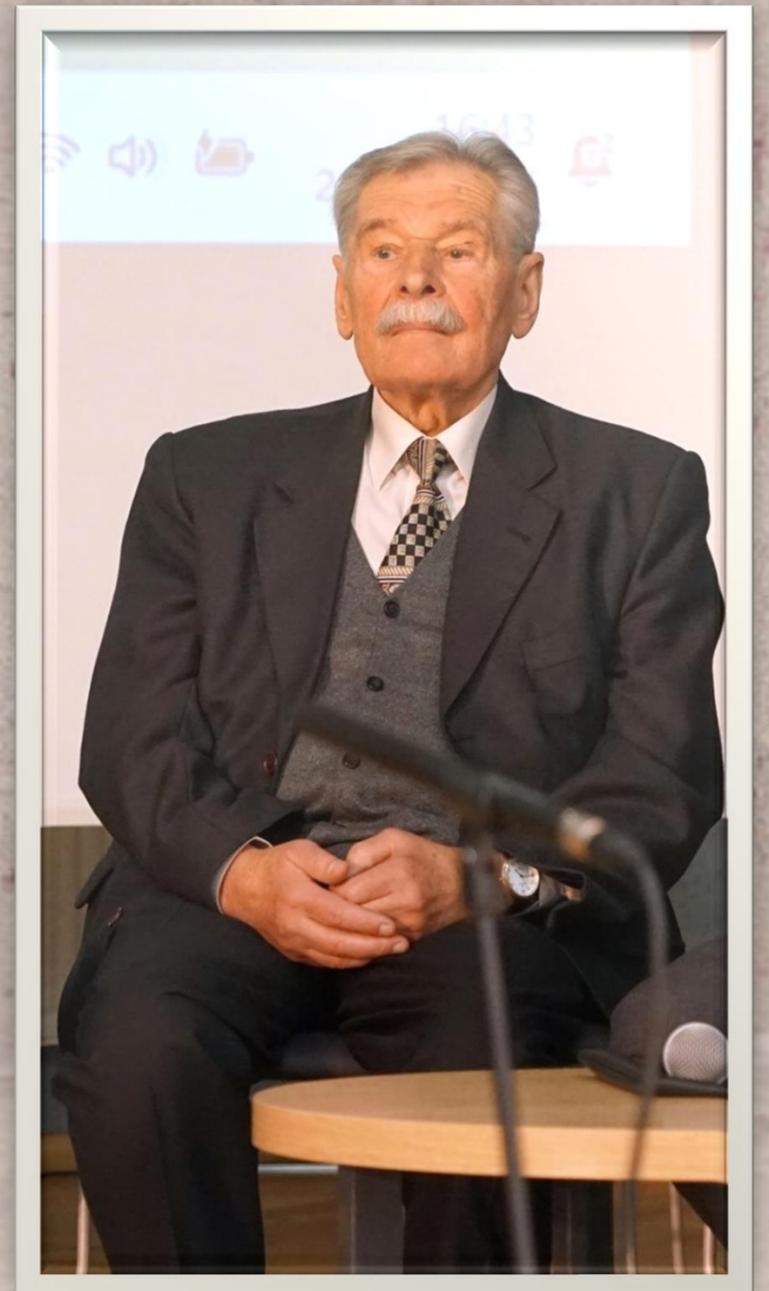
Valstybinės lietuvių kalbos komisijos narys (1990–2007).

Pagrindinės mokslinės veiklos kryptys: lietuvių kalbos stilistika, teksto lingvistika, kalbos kultūra, neprofesinė kalbotyra.

Daugelio vadovėlių, kitokių mokslinių knygų autorius ir sudarytojas, jaunųjų pedagogų ir mokslininkų ugdytojas.

Svarbiausios knygos: „Lietuvių kalbos stilistika“, „Stilistika“, „Lietuvių kalba: Stilistika: Vadovėlis 12 klasei“. Išvertė knygų iš čekų kalbos.

Jo mokslo straipsniai publikuoti Lietuvos ir užsienio leidiniuose.

2003 m. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu suteiktas Šiaulių garbės piliečio vardas.

2016 m. apdovanotas Šv. Kazimiero ordino Lelijos garbės ženkle.

2018 m. apdovanotas Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi.

2021 m. tapo Kalbininko Petro Būtėno ir jo mokinės Aleksandros Kazickienės atminimo jamžinimo premijos laureatu. Šis apdovanojimas kalbininkui skirtas už viso gyvenimo indėlį į lituanistikos tyrimus, ypač už lietuvių lingvistinės stilstikos stiprinimą, už mokyklinės lituanistikos plėtojimą, mokytojų ir viešosios kalbos specialistų rengimą ir visuomenės švietimą.

Intelektualas, eruditas, savo tolerancija, santūrumu, dėmesingumu nusipelnęs didžiulę jį pažįstančių žmonių pagarbą.

Kai kurių gimtosios kalbos puoselėtojų –
Lietuvių kalbos draugijos narių –
deja, jau nėra su mumis, tačiau jų prasminga veikla,
malonios bendravimo akimirkos mūsų nepamirštos...

VACLOVAS ALGIMANTAS BIRBILAS

(1936–2014)

Lietuvos nusipelnęs teisininkas, Šiaulių miesto politikos ir visuomenės veikėjas

Vienas iš LKD Šiaulių skyriaus įkūrimo iniciatorių, nuo 1989 m. LKD Šiaulių skyriaus narys, dalyvavo atkuriamajame skyriaus suvažiavime, buvo išrinktas į LKD tarybą.

Gimė 1936 m. 1956 m. baigė Griškabūdžio (Šakių r.) vid. mokyklą, 1956–1961 m. studijavo Vilniaus pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fakultete, 1973 m. baigė Vilniaus universiteto Teisės fakultetą.

1961–1963 m. dirbo Šiaulių 2-osios internatinės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoju-auklėtoju, 1963–1964 m. – Šiaulių Juliaus Janonio vid. mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoju, 1964–1970 m. – Šiaulių 29-osios profesinės technikos mokyklos direktoriaus pavaduotoju.

1970–1980 m. – Šiaulių miesto liaudies teismo teisėjas, 1980–1990 m. – šio teismo pirmininkas, 1992–1994 m. – Šiaulių apylinkės teismo pirmininkas, 1994–2001 m. – Šiaulių apygardos teismo pirmininkas.

Lietuvos nusipelnęs teisininkas (1986), Teisėjų tarybos narys.

Aktyviai dirbo žurnalisto darbą. Rašė, rengė pranešimus lietuvių kalbos, teisės, moralės temomis, rūpinosi lietuvių kalbos išsaugojimu.

Jo pranešimas „Kalba nori gyventi“, parengtas 1988 m. rudenį Šiauliuose vykusiai kalbos konferencijai, paskelbta K. Župerkos sudarytoje knygoje „Kokia tautos kalba“.

Išleido publicistikos knygą „Kas bylose nesudėta“ (2000) ir knygą apie Rainių tragediją „Penktasis Dievo įsakymas“.

Buvo vertinamas, gerbiamas kolegų ne dėl aukštų pareigų, o dėl gražaus bendravimo su visais žmonėmis, kultūros, išsilavinimo.

ALBERTAS GRIGANAVIČIUS

(1934–2015)

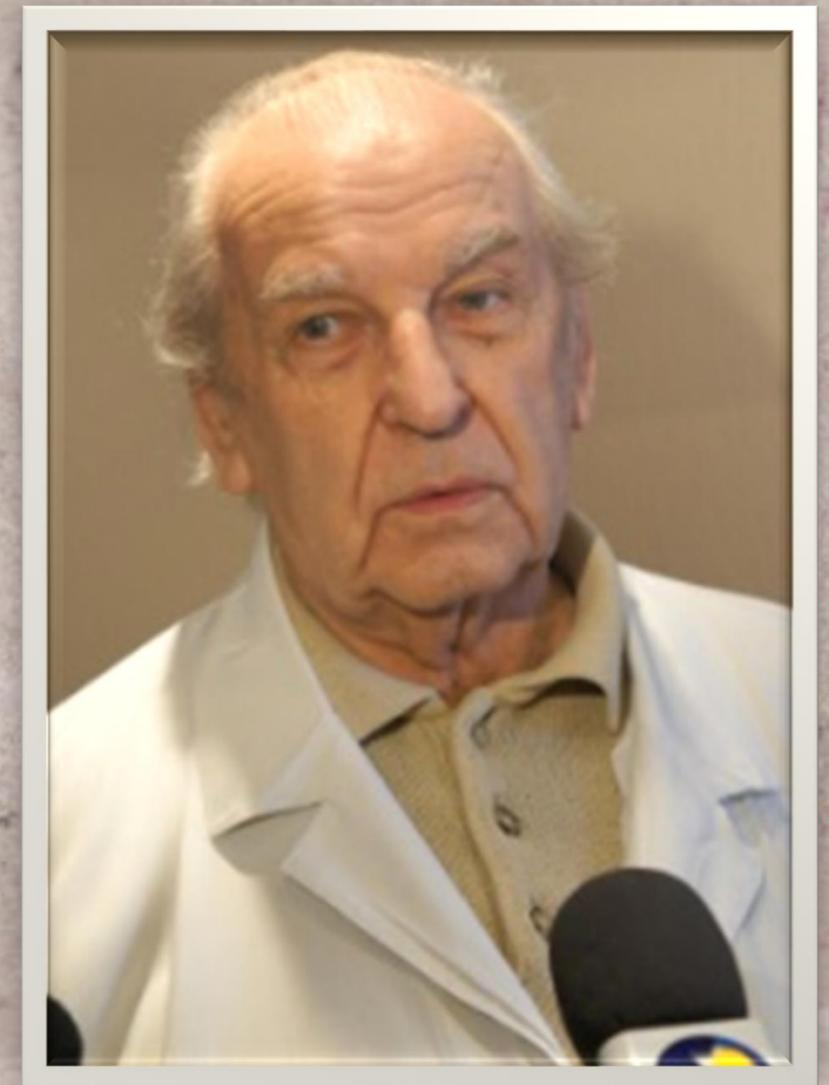
Aukščiausiosios kvalifikacijos gydytojas neurochirurgas, visuomenės veikėjas, literatas, Šiaulių miesto garbės pilietis

Labai aktyvus LKD Šiaulių skyriaus valdybos narys nuo skyriaus įkūrimo 1989 m.

Gimė 1934 m. liepos 8 d. Kovarsko miestelyje, Panevėžio r. Baigęs Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą, 1960 m. atvyko dirbti į Šiaulių ligoninę. Chirurgu ir neurochirurgu dirbo 54 metus. Nuo 1981 iki 1998 m. vadovavo Šiaulių ligoninės Neurochirurgijos skyriui.

Itin aktyvus visuomenininkas, pilietišką žmogų, šviesuolis, nusipelnęs daugybės šiauliečių pagarbos ir dėkingumo.

Gyvenime vadovavosi principu „jei aš neisiu, nedarysiu, kitas neis, nedarys, tai kas gi eis ir darys?“.

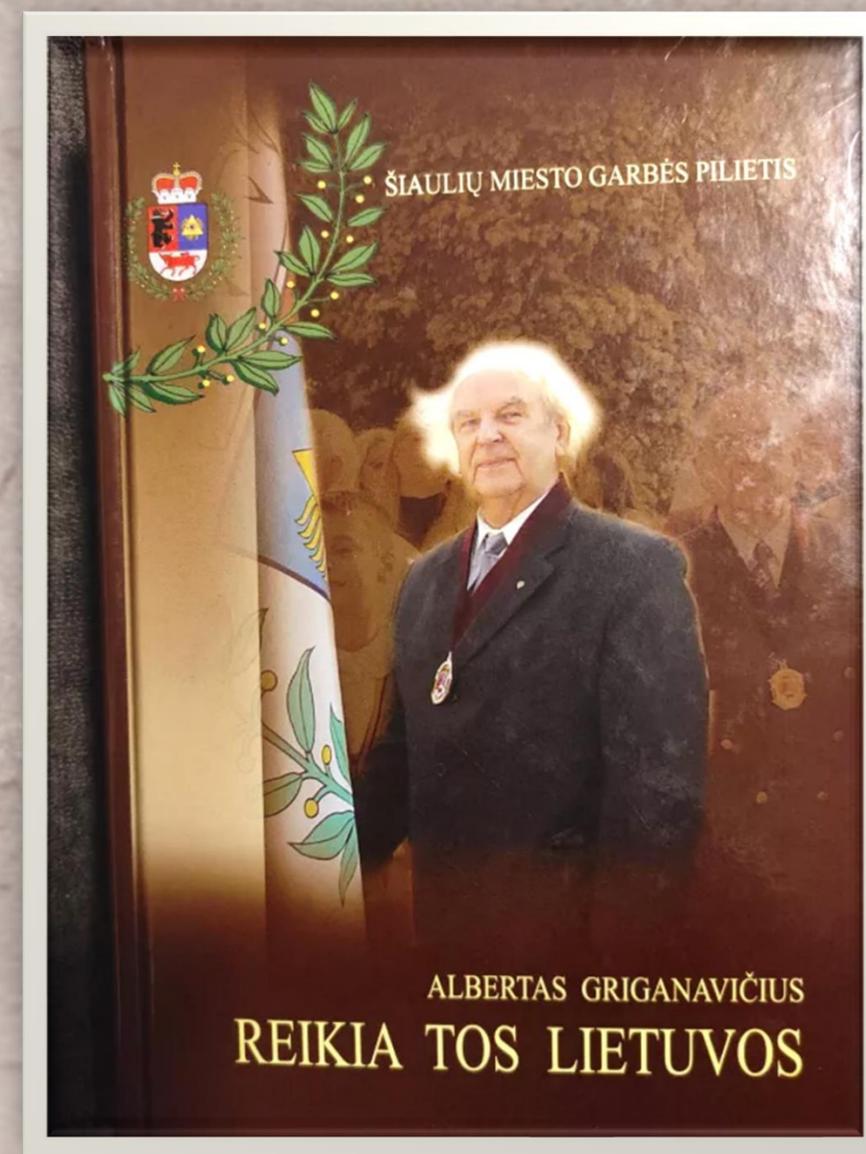

Buvo tikras kalbos mylėtojas, mielai vykdavo į LKD suvažiavimus, juose filmuodavo, kalbėdavo.

Daugkartinis lietuvių kalbos diktanto konkursų, rengiamų Šiauliuose, dalyvis, nugalėtojas ir prizininkas. Rašė kalbos ir kalbos kultūros klausimais straipsnius periodiniams leidiniams.

Išleido dvi knygas „Reikia tos Lietuvos“ (2006) ir „Kū ašen da atamenu“ (2012). Į pirmosios knygos skyrių „Gimtoji kalba“ sudėta dalis jo straipsnių apie kalbą ir knygnešius, o antroji parašyta gimtąja Kavarsko šnekta.

Redagavo gydytojų mokslo darbų knygas (kaip pats rašė, „verčiau iš gydytojų kalbos į lietuvių kalbą“), žodžiu ir raštu prisidėjo prie šios profesijos žmonių kalbos ugdymo, savo kolegoms nuolat primindamas vengti svetimybų ir kitų kalbos negerovių.

A. Griganavičiui rūpėjo Lietuva, jos ateitis, todėl daug dėmesio skyrė jaunimui, savo gyvenimu ir darbais rodė jam pavyzdį.

Buvo didelis blaivybės propaguotojas, organizavo Motiejaus Valančiaus skaitovų konkursus miesto moksleiviams, jo iniciatyva Šiaulių mokyklose pradėtas rengti rašinių ir piešinių blaivybės tema konkursas.

Šiaulių trečiojo amžiaus universitete įkūrė Dvasinio tobulėjimo fakultetą ir buvo jo dekanas.

- 2005 m. A. Grigaravičiui suteiktas Šiaulių miesto garbės piliečio vardas.

ALGIMANTAS PUKLEVIČIUS

(1937–2021)

Teisininkas, Šiaulių miesto politikos ir visuomenės veikėjas

Buvo vienas iš pirmųjų LKD Šiaulių skyriaus narių, aktyviai dalyvavo skyriaus šviečiamojoje ir organizacinėje veikloje.

Gimė 1937 m. sausio 1 d. mokytojų šeimoje.

Baigė Vilniaus universiteto Teisės fakultetą.

Didžiąją gyvenimo dalį praleido Šiauliuose. Ėjo televizijos priemonių mokslinio tyrimo instituto „Banga“ Šiaulių filialo direktoriaus pavaduotojo, Šiaulių televizorių gamyklos profsajungos pirmininko, Valstybės kontrolieriaus Šiaulių kontrolės skyriaus viršininko pareigas, Šiaulių universiteto auditoriaus pareigas.

1993–2004 m. buvo Valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikavimo komisijos Šiaulių skyriaus narys.

Būdamas tuometinės Televizorių gamyklos profsajungos pirmininku, daug prisidėjo prie gamyklos aplinkos lietuvinimo: buvo aktyvus gamykloje leidžiamo laikraščio „Žydrasis ekranas“, kuriame būdavo skelbiami straipsniai ir patarimai kalbos kultūros temomis, redaktorės Emilijos Leviškienės talkininkas, rūpinosi lietuvių kalbos stendu, įrengtu tuometinio gamyklos direktoriaus Povilo Morkūno iniciatyva, daug dėmesio skyrė savo kalbos taisyklingumui ir skatino tai daryti kitus.

Paveldėtas tautiškumas jį lydėjo visą gyvenimą, vienas iš jo raiškos būdų buvo meilė lietuvių kalbai. Mielai vykdavo į LKD suvažiavimus, kitus kalbos renginius, rašė straipsnius lietuvių kalbos išsaugojimo temomis.

Dalyvavo organizuojant 1988 m. rudenį Šiauliuose vykusius kalbos renginius, jo straipsnis apie tuometę kalbos situaciją „Ar atgimsime?“ išspausdintas „Šiaulių naujienose“ (1988-08-27) ir K. Župerkos sudarytoje knygoje „Kokia tautos kalba“.

Turėjo gražų ir stiprų balsą, dainavo vyrų „Tauro“, „Bičiulių“, „Šaltinėlio“ choruose, o LKD renginiuose kartu su dr. prof. G. Kačiuškiene, kitais dainingais nariais mielai užtraukdavo lietuvių liaudies dainą.

KALBOS INTELIGENTAS – taip atsiminimuose apie Algimantą Puklevičių jį įvardina bendražygis Vaclovas Vingras.

LKD Šiaulių skyrius didžiuojasi
aktyviais savo nariais, tęsiančiais garbingas
Šiaulių skyriaus veiklos tradicijas

VACLOVAS VINGRAS

Lietuvos ir Šiaulių miesto politikos ir visuomenės veikėjas

Vienas pagrindinių pirmosios Lietuvoje Kalbos šventės, vykusios Šiauliuose 1988 m. rugsėjo 30 d. – spalio 1 d., organizatorių.

Nuo 2019 m. labai aktyvus LKD Šiaulių skyriaus narys, daugelio renginių dalyvis, kalbos konkursų laimėtojas. Buvo išrinktas LKD tarybos nariu.

Gimė 1944 m. kovo 20 d. Šiauliuose.

1961 m. baigė Šiaulių Juliaus Janonio vid. mokyklą, 1971 m. Kauno politechnikos institute įgijo pramoninės ir civilinės statybos inžinieriaus kvalifikaciją.

Dirbo Šiaulių statybinėse organizacijose, ėjo įvairių įstaigų, įmonių vadovų pareigas.

2000–2015 m. ėjo įvairias vadovaujamas pareigas Šiaulių miesto savivaldybėje, ypač daug dėmesio skyrė darbuotojų ir dokumentų kalbos taisyklingumui.

Eidamas Inžinierių namų direktoriaus pareigas (1978–1991) ir Lietuvos kultūros fondo Šiaulių skyriaus pirmininko (1987–1990 m.) pareigas reguliariai organizuodavo su Lietuvos ir Šiaulių kalbininkais susitikimus, sulaukusius didžiulio populiarumo.

Straipsnių apie techninės inteligentijos kalbą, lietuvių kalbos problemas autorius, nuoširdžiai besirūpinantis lietuvių kalbos, tautiškumo išsaugojimu.

Nuo 1998 m. – Šiaulių UNESCO klubo narys, 1998–2000 m. klubo prezidentas.

Nuo 1999 m. – Šiaulių trečiojo amžiaus universiteto rektorato narys, nuo 2008 m. prorektorius, 2001–2012 m. Šiaulių universiteto tarybos narys.

2015–2018 m. – Maltos ordino pagalbos tarnybos Šiaulių grupės vadovas.

Aktyvus visuomenininkas, pilietišką žmogus, intelektualas.

Apdovanotas

2000 m. Lietuvos nepriklausomybės medaliu,

2002 m. Atminimo ženklu už asmeninį indėlį plėtojant Lietuvos transatlantinius ryšius bei Lietuvos Respublikos pakvietimo į NATO proga,

2006 m. Šaulių miesto kultūros ir meno premijos laureatas,

2022 m. įteiktas LR Seimo Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalis „Tarnaukite Lietuvai“ už parlamentarizmo tradicijų puoselėjimą, pilietiškumo ir demokratijos skatinimą.

GENOVAITĖ KAČIUŠKIENĖ

Lietuvių kalbininkė, humanitarinių mokslų daktarė, profesorė, visuomenės veikėja

Nuo 1989 m. aktyvi LKD Šiaulių skyriaus narė,
Dvi kadencijas (2017–2023 m.) buvo LKD valdybos pirmininkė.
Buvo renkama LKD tarybos nare, nuo 2023 m. – LKD tarybos
pirmininkė.

Gimė 1954 m. birželio 12 d. Kaupuose, Pasvalio r.

1977 m. baigė Vilniaus universitetą. 1977–2018 m. dirbo
Šiaulių pedagoginiame institute (ŠPI) (1997–2020 m. – Šiaulių
universitetas): 1992–1996 m. Lietuvių kalbos katedros vedėja,
nuo 1996 m. Humanitarinio fakulteto dekanė, 2004–2018 m.
Lietuvių kalbotyros ir komunikacijos katedros profesorė.

Buvo ŠPI Senato narė, Senato pirmininkė, Šiaulių universiteto
tarybos narė.

Lietuvių kalbą dėstė Sorbonos universiteto Nacionaliniame rytų kalbų ir civilizacijų institute (Prancūzija), Metropolito J. V. Ruskio Filosofijos-teologijos studijų institute (Ukraina). Nuo 2007 m. Kalbos ir kultūros instituto „Lingua Lituanica“ (Vilnius) bendrasavininkė ir dėstytoja.

Buvo Studijų kokybės vertinimo centro, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, Latvijos mokslo tarybos ekspertė, periodinių mokslinių leidinių redakcinių kolegijų narė.

Stažavo 1992 m. Grenoblyje, 1994 m. Paryžiuje, 2007 m. Romoje, pagal dėstytojų mainų programą ERASMUS paskaitas skaitė Latvijoje, Prancūzijoje, Slovakijoje, Švedijoje.

Viena Trečiojo amžiaus universiteto steigimo Šiauliuose iniciatorių ir programų rengėjų, 1999–2010 m. šio universiteto Humanitarinio fakulteto dekanė.

Parašė mokomųjų knygų, mokslinių straipsnių. Svarbiausias veikalas – monografija „Šiaurės panevėžiškių tarmės fonologijos bruožai“ (2006).

Aktyvi visų LKD suvažiavimų, skyriaus renginių dalyvė, organizatorė, vedėja.

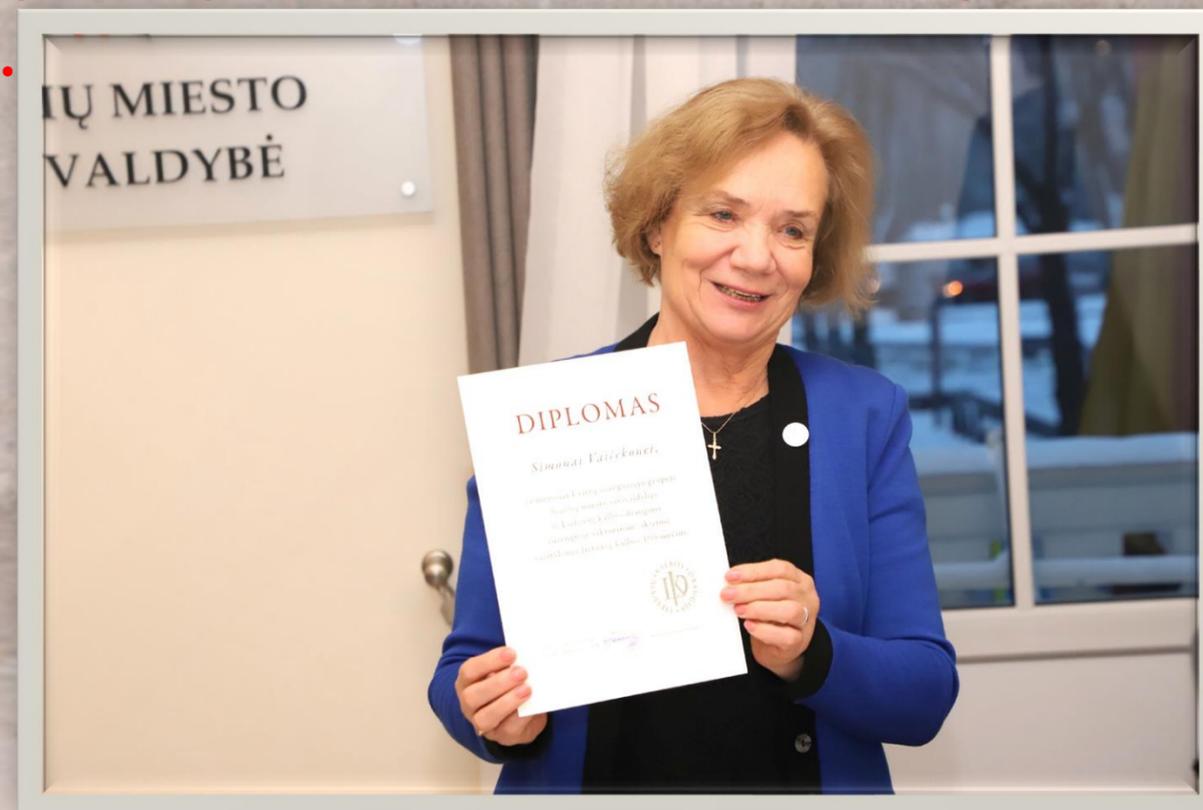
Profesorės iniciatyva Šiauliuose pradėti organizuoti lietuvių kalbos diktanto konkursai, skirti Motinos dieni paminėti.

Daugelio Savivaldybės ir Šiaulių skyriaus kartu organizuojamų konkursų, viktorinų pirmininkė arba narė.

G. Kačiuškienės vadovavimo LKD laikotarpiu draugijos veikla ypač atgijo, tapo patraukli, matoma. LKD tarybos pirmininkė inicijavo daug lietuvių kalbai skirtų renginių, pati juose dalyvavo, nors ir atokiame Lietuvos kampelyje jie vykdavo. Savo iniciatyvumu, geranoriškumu, nuoširdumu išaugino LKD narių skaičių.

Tarptautinės dialektologų ir geolingvistų sąjungos Kandidatų skyrimo komiteto narė, Lietuvos mokslininkų sąjungos, Lietuvos kalbų pedagogų asociacijos, UNESCO Šiaulių klubo, moterų klubo „Ragana“ narė.

Šiaulių Rotary klubo „Harmonija“ narė, 2013–2014 m. šio klubo prezidentė.

Apdovanota daugybe padėkos raštų už iniciatyvų, kūrybingą mokslinį, pedagoginį ir vadybinį darbą rengiant aukštos kvalifikacijos specialistus, aktyvų dalyvavimą organizuojant Šiaulių trečiojo amžiaus universiteto darbą, nuoseklų tarmių tyrimų vykdymą ir svarų indėlį formuojant lietuvių kalbos tarmių supratimą, ilgametę mokslinę, pedagoginę veiklą.

2021 m. apdovanota LR Seimo G. Petkevičaitės-Bitės atminimo medaliu „Tarnaukite Lietuvai“: už visuomeninę veiklą – savanorystės kultūros sklaidą Lietuvoje.

2023 m. įteiktas LR Seimo pirmininko pavaduotojo padėkos raštas už lietuvių kalbos saugojimą ir puoselėjimą, už svarų indėlį į lietuvių kalbos draugijos veiklą.

• Įteikti *Rotary* apdovanojimai už ypatingai aktyvią veiklą, už santykių tarp pasaulio tautų gerinimą.

Įteikti *Rotary* apdovanojimai už ypatingai aktyvią veiklą, už santykių tarp pasaulio tautų gerinimą.

JANINA ŠVAMBARYTĖ-VALUŽIENĖ

Lietuvos kalbininkė, pedagogė, humanitarinių mokslų daktarė

1996–1999 m. Lietuvių kalbos draugijos Šiaulių skyriaus pirmininkė.

Gimė 1956 m. lapkričio 28 d. Buriatijoje, Rusijoje.

1976–1981 m. studijavo Vilniaus universitete, 1989–1992 m. mokėsi šio universiteto aspirantūroje.

Nuo 1987 m. Šiaulių pedagoginio instituto (1997–2020 m. Šiaulių universitetas) dėstytoja, nuo 1996 m. docentė.

1992–1993 m. Šiaulių miesto kalbos tvarkytoja.

Nuo 1996–2009 m. Šiaulių universiteto Dialektologijos centro direktorė, vėliau – Lietuvių kalbos instituto darbuotoja.

Dirbdama Šiaulių universitete, nuo 2006 iki 2016 metų ji kasmet įteikdavo aktyviausiems, kūrybiškiausiems Humanitarinio fakulteto ir Menų fakulteto studentams Juozo Miežio stipendijas.

Ne tik kalbininkė, bet ir kraštotyrininkė, daugelio tautosakos ekspedicijų dalyvė, paskelbusi apie 100 publikacijų įvairiais kalbos klausimais, „Zanavykų šnektos žodyno“ (I – 2003, II – 2005) tomų bendraautorė.

Tyrė Joniškio krašto leksiką, tautosaką, yra išleidusi Joniškio krašto šnektų tekstus. 18 metų kartu su kolegomis rengė knygą – „Mato Slančiausko ir jo pagalbininkų pasakojamosios tautosakos rinkinių leksika: žodynas“ (2015). Už šią veiklą Janinai Švambarytei-Valužienei 2017 m. paskirta Joniškio krašto knygnešio, poeto, tautosakos rinkėjo Mato Slančiausko premija, įsteigta Joniškio r. savivaldybės.

ALGIRDAS MALAKAUSKAS

Lietuvių kalbininkas, pedagogas, redaktorius

Nuo 1989 m. LKD Šiaulių skyriaus narys.

1989–2020 m. Šiaulių skyriaus ŠPI (ŠU) LKD grupės pirmininkas.

Nuo 1999 m. LKD Šiaulių skyriaus valdybos pirmininkas.

2016 m. LKD XVI suvažiavime Vilniuje paskelbtas LKD garbės nariu.

1992–2023 m. LKD tarybos narys.

Gimė 1956 m. rugsėjo 4 d. Avižiuose, Zarasų r.

1974 m. baigė Dusetų Kazimiero Būgos vid. mokyklą. 1979 m. baigė Vilniaus universitetą, lietuvių kalbos ir literatūros specialybę (specializacija – klasikinė filologija) ir įgijo filologo, dėstytojo kvalifikaciją.

Nuo 1979 m. iki 2017 m. Šiaulių pedagoginio instituto (ŠPI) (1997–2020 m. Šiaulių universitetas) (ŠU) dėstytojas, lektorius. 1994 m.–2021 m. ėjo ir ŠU kalbos tvarkytojo pareigas.

1990–1993 m. ŠPI savaitraščio „Pedagogas“ redaktorius; stilistas. Leidinio „Kalbos aktualijos“ (I–X, 1993–2014 m.) sudarytojas ir atsakomasis redaktorius.

Paskelbė per 100 publikacijų kalbos kultūros, akcentologijos, morfologijos ir kt. klausimais, išleido studijų knygą „Mažasis lietuvių kalbos kirčiavimo žinynas“ (2004 m., antrasis, papildytas, leidimas 2009 m.).

Aktyvus LKD suvažiavimų, kalbos renginių dalyvis, kalbėtojas, pranešimų, straipsnių aktualiais lietuvių kalbos klausimais autorius.

Talkino Šiaulių miesto savivaldybėje organizuojant 14 (2006–2020 m.) Nacionalinio diktanto konkursų.

Šiaulių skyriui vadovaujant Algirdui Malakauskui, 2008 m. Šiauliuose surengtas LKD VIII suvažiavimas.

Jo vadovaujamas LKD Šiaulių skyrius su Šiaulių miesto savivaldybės kalbos tvarkytoja, LKD Šiaulių skyriaus pirmininko pavaduotoja Aušrine Rinkevičiene surengė daug renginių miesto bendruomenei:

2013 m. viktoriną „Sielos tėvynė – kalboj“, skirtą valstybinės kalbos statuso atgavimo 25-mečiui ir Šiaulių 777-ajam gimtadieniui;

2018 m. virtualią Lietuvių kalbos viktoriną skirtą valstybinės kalbos statuso gražinimo lietuvių kalbai 30-mečiui ir Lietuvos valstybės 100-mečiui (112 dalyvių);

2021 m. virtualią lietuvių kalbos viktoriną „Kalbos namai“ (210 dalyvių); 2022 m. virtualią lietuvių kalbos viktoriną, skirtą valstybinės lietuvių kalbos šimtmečiui (195 dalyviai);

2022 m. Šiauliuose 2021 metais įregistruotų gražiausių lietuviškų įmonių pavadinimų konkursą, sulaukusį 1754 interneto svetainės lankytojų balsų.

Apdovanotas Lietuvos Respublikos Seimo, Šiaulių miesto savivaldybės Kultūros skyriaus padėkomis.

Norisi tikėti, kad LKD Šiaulių skyrius, paminėjęs 35 metų sukaktį, savo veiklą sėkmingai tęs toliau, kad rasis įdomių idėjų, veiklos būdų, kad narių – aktyvių, iniciatyvių, kūrybingų – gretos augs. Kad į šią veiklą įsitrauks daugiau įvairių profesijų atstovų.

Prof. habil. dr. Kazimieras Župerka viename iš savo interviu „Šiaulių kraštui“ sakė: „Man norėdavosi, kad kalbos veikloje dalyvautų ne tik kalbininkai. Ir dabar tą patį kartoju. Kai kurie kalbininkai šiek tiek iš aukšto žiūri į visuomenę, ypač į kalbos priežiūrą, tvarkymą. Bet kai kurie ne kalbininkai turi tokią kalbos nuovoką, kad pavydėti gali“.

Matome, kad Šiaulių skyriaus narių nefilologų veikla šią nuostatą tik patvirtina.

Nuotraukos:

Giedriaus Baranausko

Janinos Barauskaitės asmeninio archyvo

Giedrės Čepaitienės asmeninio archyvo

IBBY Lietuvos skyriaus redakcijos archyvo (<https://www.ibbylietuva.lt/rubinaitis/2012-nr-3-63/atminty-vingiuoja-saukenu-keleliai/>)

Vitalio Lebedžio

Lietuvių kalbos draugijos feisbuko

(<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=124169424970903&id=123633288357850&set=a.124169268304252>)

„Mano krašto“ redakcijos archyvo

A. ir B. Musneckų

Zenono Ripinskio

Artūro Staponkaus

„Šiaulių krašto“ redakcijos archyvo

Šiaulių miesto savivaldybės interneto svetainės archyvo (<https://www.siauliai.lt/lt/list/view/garbes-pilieciai-1;>
<https://www.siauliai.lt/lt/list/view/garbes-pilieciai-1>)

Šiaulių UNESCO klubo feisbuko archyvo (https://www.facebook.com/unescoklubas/photos/algimantas-puklevi%C4%8Dius-1937-01-01-2021-10-17esam-d%C4%97kingi-u%C5%BE-%C5%A1ilt%C4%85-daining%C4%85-intel/1917190131795973/?_rdr)

Šiaulių universiteto archyvo

„Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ redakcijos archyvo

VLMEDICINA.LT portalo redakcijos archyvo (<https://www.vlmedicina.lt/lt/siauliai-atsisveikina-su-gydytoju-miesto-garbes-pilieciu-albertu-griganaviciumi>)

Kazimiero Župerkos asmeninio archyvo

Šaltiniai:

Janina Barauskaitė (https://lt.wikipedia.org/wiki/Janina_Barauskait%C4%97)

Albertas Griganavičius (https://lt.wikipedia.org/wiki/Albertas_Griganavi%C4%8Dius)

Albertas Griganavičius. Jaudinantį įvykį prisiminius (Šiaulių naujienos. 1988, lapkr. 7, p. 2)

Rūta Jankuvienė. Daugiau atjautos, daugiau visuomeniškumo“ (<https://www.skrastas.lt/aktualijos/daugiau-atjautos-daugiau-visuomeniskumo>)

Rūta Jankuvienė. Kalbininkui skauda širdį dėl kalbos (<https://www.skrastas.lt/aktualijos/skaitytojai-kreipiasi/kalbininkui-skauda-sirdi-del-kalbos>)

Živilė Kavaliauskaitė. Šiauliečiai gelbėjo lietuvių kalbą ir save (<https://www.skrastas.lt/aktualijos/siaulieciai-gelbejo-lietuviu-kalba-ir-save>)

G. Lapinskaitės inf. Šiauliečius kvietė lietuvių kalbai skirtas renginys (<https://www.siauliai.lt/lt/news/view/siauliecius-kviete-lietuviu-kalbai-ski...>)

Džiuljeta Maskuliūnienė. Atminty vingiuoja Šaukėnų keleliai (<https://www.ibbylietuva.lt/rubinaitis/2012-nr-3-63/atminty-vingiuoja-saukenu-keleliai/>)

A. Paulauskienė, O. L. Gudzinevičiūtė. Gimtosios kalbos diena Kelmėje (<https://www.kelme.lt/gimtosios-kalbos-diena-kelmeje/>)

Irena Ramanėckienė. Neurochirurgo A. Griganavičiaus gyvenimo aidesiai Šiaulių vyskupijos pastoraciniame centre (<https://www.snaujienos.lt/kultura-ir-pramogos/36381-neurochirurgo-a-griganaviciaus-gyvenimo-aidesiai-siauliu-vyskupijos-pastoraciniame-centre>)

Algirdas Sabaliauskas. Genovaitė Kačiuškienė (<https://www.vle.lt/straipsnis/genovaitė-kaciuskiene/>)

Algirdas Sabaliauskas. Kazimieras Župerka (<https://www.vle.lt/straipsnis/kazimieras-zuperka/>)

Šiauliai atsisveikina su gydytoju, miesto garbės piliečiu Albertu Griganavičiumi (<https://www.vlmedicina.lt/lt/siauliai-atsisveikina-su-gydytoju-miesto-garbes-pilieciu-albertu-griganaviciumi>)

„Šiau-lių kraš-to“ inf. Gyvybę sugrąžino XIX amžiaus žiemgalių tautosakos žodžiams (<https://www.skrastas.lt/aktualijos/gyvybe-sugrazino-xix-amziaus-ziemgaliu-tautosakos-zodziams>)

Stasys Tumėnas. Janina Švambarytė-Valužienė: be didystės renkanti krašto diementus (<https://www.skrastas.lt/atolankos/janina-svambaryte-valuziene-be-didystes-renkanti-krasto-diementus>)

Rita Urnėžiūtė. Giedrė Čepaitienė (<https://www.vle.lt/straipsnis/giedre-cepaitiene/>)

Alfredas Vilbikas. Teismai ir teisėjai Lietuvoje (1918–2013)

Vaclovas Vingras. Kalbos inteligentas. Algimantui Puklevičiui atminti („Gimtoji kalba“, 2021, Nr. 11)

Vaclovas Vingras. Lietuvių kalbos dienos Šiauliuose (<https://www.skrastas.lt/kultura/lietuviu-kalbos-dienos-siauliuose>)

Ramunė Zubrickienė. K. Župerka: „Daugeliui žmonių, kad atliktų norimus darbus (ypač gerus darbus), vieno gyvenimo mažai“ (<https://www.snaujienos.lt/miesto-gyvenimas/33466-k-zuperka-daugeliui-zmoniu-kad-atliktu-norimus-darbus-ypac-gerus-darbus-vieno-gyvenimo-mazai-2.html>)

Kazimieras Župerka. Didžiąją Kalbos šventę Šiauliuose prisimenant (<https://etapius.lt/naujiena/didziaja-kalbos-svente-siauliuose-prisimenant>)

Kazimieras Župerka. „Kokia tautos kalba“ (1988)

